

regning, og 1000 Personer, som tjene deres Brød gennem Arbejde, vil efter al Statistikk sig det samme som en Befolkning af 1500 Personer, naar vi nemlig til dem føje Handelsmænd, Lærere, Præster og Skolelærere, kort sagt alt det, som knytter sig til Eksistensen i bort Land, og 1500 Personer er en By af Saksøbings eller Værstøbings Størrelse. De Herrer ville derigennem je, hvad det virkelig vil være for en Forøgelse, om man til Danmark oversførte det Arbejde, der nu produceres i Sverige, og hvis Fortjeneste nu falder i Sverige. — Med Hensyn til den ildfaste Mursten skal jeg ganske kort oplyse, at man gør den i høj Grad Uret, naar man stempler den indenlandske ildfaste Mursten som ubrugelig eller daarlig. Den er ganske vist ikke anvendelig til alt teknisk Brug; der skal paa sine Steder opnaas en Varmegrad, som den indenlandske ildfaste Mursten ikke kan taale, og hvor der altsaa maa indføres udenlandske. Men om man af den Grund skulde nægte at lægge Indførselstold paa udenlandske ildfaste Mursten, fortaar jeg ikke. Det vilde være det samme, som om man ikke vilde oparbejde den indenlandske Industri paa dette Omraade, og det vilde være i høj Grad Uret. Det rammer Bornholm, og det rammer denne By; der fabrikeres umiddelbart udenfor Kjøbenhavn ildfaste Mursten, hvad det synes at den ærede 1ste Landstingsmand for 8de Kredts (Breinholt) i Gaar ikke var vidende om. Jeg foreslaar derfor, at man ogsaa indfører den af Regeringen foreslaaede Beskyttelse for ildfaste Mursten.

Naar den ærede 1ste Landstingsmand for 8de Kredts i Gaar bragte sig selv op til en saa patetisk Højde, at han talte om, at han arbejdede for de mange i Danmark, for de fleste og naturligvis tog Applaus fra en vis Side — det berettes i Morgenbladene i Dag, at Landstinget gav sit Bifald til Rende derved — saa skal jeg tillade mig for mit Bedkommende at nedlægge Indsigelse mod en saadan Udtalelse. Det er allerede fremhævet af den ærede Ordfører i den førte Sætning: „Danmark for de Danske“, at vi, som i dette Øjeblik tale for Regeringens Forslag paa Loldomraadet, ønske at arbejde mere end for de fleste, nemlig for dem alle, for det hele Danmark. Men jeg vil særlig have Beslyghed til at fremhæve, at det nævnte ærede Medlem maa være uvidende om, at naar han arbejder imod en nødvendig Beskyttelse af Industrien, som vilde højne Arbejdslønnen og Arbejdsfortjenesten i Danmark, saa arbejder han ikke i de flestes Interesse. Det kan ikke være en Hemmelighed for det ærede Medlem, at Landbruget ikke

er i Stand til at betale Arbejdet med en højere Pris, end det allerede gør. Det kan fremdeles ikke være en Hemmelighed for det ærede Medlem, at Landbrugets Arbejdere ligesom alle Landets Arbejdere i en stigende Grad kræve større Hensyn til Bolig, Klæder, Føde og til alle Livets Behageligheder og Nødvendigheder, og at derfor det Arbejde, der kan læges i at muliggøre en Industri eller opretholde en værende Industri, der er i Stand til at lønne Arbejderne bedre end den Løn, de kunne faa i Landbruget, er i de flestes Interesse. Jeg tror, at det ærede Medlem i Gaar har villet tale i Landbrugets specielle Interesse; men jeg tror, at han ikke kan se bort fra, at det er en Kendsgerning, som er fremhævet af den højtærede Finansminister i hans Indledningsforedrag under 1ste Behandling af det nuværende Lovforslag, at der foregaar en Bevægelse af Arbejdere fra Land til By, som aldeles ikke kan hindres og kun kan rettes ved, at man henviser Landets Arbejdere til at gaa ud af Landet, til at forsvinde aldeles, og det er dog en uheldig Udvej, at skulle anvise dem. Jeg tror derfor, at det ærede Medlem maa med os andre søge at opretholde de Muligheder, som findes for lønnende Arbejde i Danmark.

Jeg skal slutte med at sige, at det er ikke efter min Regning en særlig patriotisk Handling at ville beskytte den fremmede Industri, som allerede af den sidste ærede Taler fremhævet, men det er i en særlig Grad uheldigt at ville beskytte den paa Omraader, hvor den udbytter det bedste danske Marked og ikke i Favn af Befolkningen, kun i Favn af sig selv. Under det ærede Medlem hellere den rigste Fortjeneste, han i Gaar sigtede til, til det, jeg allerede har stemplet, og som kaldes i den tekniske Verden Cementbaronerne i Steffin eller Holsten, eller det, jeg vil kalde Teglværtsgreverne i Skaane, er det paa et patriotisk Arbejdsfæst, hvor jeg ikke ønsker at følge det ærede Medlem.

Martensen: Jeg skal tillade mig at gøre nogle enkelte Bemærkninger til forskellige af de stillede Endringsforslag. Jeg kan selvstændig være enig med den højtærede Finansminister i, at det vilde være vanstelig for ikke at sige umuligt for Loldvæsenet at skelne mellem ferniseret, lakeret og poleret Børstenbinderarbejde, og dersom man vil opretholde denne Søndring, saaledes som Endringsforslaget gaar ud paa, vilde det ganske sikkert medføre, at der bliver fulgt forskellige Fortoldningsmaader ved de forskellige Loldsteder, hvilket selvfølgelig vilde være meget